

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA.

CADA NÚMERO **2** CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya 8 rals, Cuba y Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

LA LLANTERNA MÀGICA.

COLECCIÓ CURIOSA É INSTRUCTIVA DE VISTAS FANTASMAGÓRICAS.

QUADRO PRIMER.

REPRESENTA la vista general de Fransa. Tot es vida y moviment, tothom se belluga, tothom treballa. Los trens van y venen en totas direccions. Los ports están atestats de barcos que entran y surten. Aquí hi ha uns arsenals immensos, hont se construeixen una infinitat de barcos acorassats. Allí s'eleven fortaleras inexpugnables, ab canons que tiran balas més grossas que calaixeras. Més enllà s'obren carreteres y s'inauguran numerosas líneas de ferrocarrils. Los banchs están plens de millons, los homes están plens d'esperansas: los noys estudian, fan gimnástica y aprenen l'exercici. Un exèrcit poderós se passeja de l'un cap al altre, ensenyant la bandera tricolor.

QUADRO SEGON.

Lo panorama ha cambiat completament. Som a l'emanía. No s'véu treballá á ningú; lo país presenta un aspecte pobre y desolat. Los homes emigran y las donas ploran. No se sent altre ruido que 'l de las fábricas d'armas. A la dreta soldats, á l'esquerra soldats, al mitj soldats; soldats per tot arréu. L'emperador se fá vell; en Moltke apenas s'aguanta: está núvol per la part del Rhin.

QUADRO TERCER.

Escena animada y pintoresca: per tot arréu se véuhen homes tocant las castanyolas y deixantse engalipar pèl primer que passa. Som a Espanya. Lo rey está á punt d'empendre un viatge al extranger: los periódichs discuteixen lo significat y conseqüencia d'aquest viatge. Passa un dia... dos... tres. Ja está definitivament acordat; lo viatge s'fará. Lo tren xiula... lo rey se'n vá... ja es fora.

QUADRO QUART.

Viena. Lo rey d'Espanya es rebut carinyosament pèls seus parents. Visitas, revistas, casseries, banquetes, teatros. La electricitat comensa á corre com una desesperada per sobre dels fils telegráfichs, portant un rumor sota l'aixella. Es una cosa parescuda á una aliansa. Saludos, vivas y abressadas. Lo rey se'n vá á Alemania. Xup... xup... xup... Lo tren real se posa en marxa.

QUADRO QUINT.

Altra vegada Alemania. L'emperador Guillermo obsequia espléndidament al rey d'Espanya. Mils y mils d'homes fan evolucions y simulacros en pre-

sència de varios reys, prínceps y generals. Grans banquetes y funcions de gala. L'emperador nombra coronel honorari d'un regiment d'hulanos al rey d'Espanya, entregantli un magnífich uniforme. La electricitat torna á corre telégrafo avall, portant la noticia per tot arréu... hasta á Paris. Lo rey se despedeix del emperador, y 'l tren se posa en moviment cap á Fransa.

QUADRO SISE.

Paris. Una multitud inmensa s'extén pèls vols de l'estació del carril. Las tropas republicanas rodejan la plassa vehina. Lo tren xiula y 'l wagó real se para davant de la porta del saló d'espera. Surt la comitiva de l'estació, y puja en las carretel-las preparadas. Una coila de fanátichs se posa á cridar y á xiular, llensant paraulas desagradables. Se parla d'hulanos y otras inconveniencias.

Lo rey d'Espanya se'n vá de Paris sumament disgustat. Lo ministeri francès véu que s'ha comés una lleugeresa: la premsa sensata la anatematiza: lo poble, la verdadera Fransa, la condemna.

QUADRO SETÉ.

Escena sense personas: tot son papers. Periódichs d'Alemanía farsits de termes insultants y provocadors; periódichs d'Espanya ab uns articles que semblan pólvora; periódichs de Fransa censurant los fets de París. Frasses d'efecte; retórica de sensació: *el dos de mayo*, las alturas del Bruch, la inmortal Zaragoza, la epopeya de la independencia, lo lleó espanyol, la altíves castellana, etc., etc.

QUADRO VUYTÉ.

Aquí tot es moviment. Un home ab un plech secret surt d'Espanya y se'n vá á Fransa. Un altre ab lo mateix encàrrech surt de Fransa y se'n vá á Espanya. Lo joch se repeteix varias vegadas. Se senten crits y rumors de l'una part y de l'altra. Per la banda dreta ressonan los ecos d'unas riatladas estranyas que semblan alemanas.

QUADRO NOVÉ.

La escena es negra y confosa. No s'véu absolutament res més que una má inmensa, que s'mou d'una manera vertiginosa. Es la má de 'n Bismarck.

FANTÁSTICH.

Á alguns dias circula de má en má per alguns Círcols de Barcelona la següent Acta d'una excursió, imitació de las que's llegeixen en las *Asociacions excursionistas*. Encare que creyém que son autor no la destinava á la publicitat per medi de la premsa, esperém que 'is nostres lectors nos agrahirán que 'is fem co-neixe dit document, demanant á son autor que 'ns dispensi. Diu aixís:

ACTA D'UNA EXCURSIÓ PARTICULAR

Á LAS DRESSANAS Y AL CASTELL DE MONTJUICH, FETA, É FETA FER A UN SOCI DE LAS DUAS ASSOCIACIONS EXCURSIONISTAS DE BARCELONA.

A son consoci distingidíssim, ilustradíssim, delicadíssim y tots los demès issims que diria ell d'un altre. En Francisco de Paula, com á prova de que 'l t'è present, l'hi dedica aquesta modestíssima y sencillíssima acta,

L' AUTOR.

Eran dos quarts de duas de la matinada del dia 11 de no sé quin mes, quan anava á ficarse al llit lo qui escriu las presents ratllas, sens que ni remotament pensés en empendre cap excursió, puig á tals horas sols surten de casa los que intentan pujar als alts cims dels Alps, que per desgracia son bastant lluny de casa nostra. Com que no estava en res de lo que llavors cridava la atenció del públich, havia retirat tart per ganas de recullir alguna noticia, lo que li havia proporcionat la satisfacció de poder advertir á alguns companys d'excursionisme, de que hi havia certa consocios que tal vegada los havian dat més d'una vegada la má d'amich, que maquinaban lo modo y manera de ferlos empendre una excursió poch agradable á tals horas de la matinada. Los meus companys van pendre las sevas midas, y jo, satisfet d'haver evitat un disgust á alguna familia, olvidant que vivim á la banda d'aquí dels Pirineus, lo que menos pensava era que pogués algú trucar á la porta de casa.

Pero van trucar, y sortint jo per la reixeta y preguntant aquí hi ha, vá respóndrem una véu castellana: *«La Autoridad.»* En qualsevol país dels que viuen dintre de la civilisació moderna, lo nom de la autoritat tranquilisa sempre als ciutadans pacífichs, y no obstant á mi vá succhirme tot lo contrari. Al sentir la paraula *autoridad*, pronunciada de més á més en castellá, vaig agafar una maleta y ab la maleta á la má vaig obrir la porta. De moment vaig recordar qu'era á Espanya, y com que á aquelles horas de nit no s'cobran contribucions ni s'notifican apremis la véu castellana bastava per indicarme que lo menos de que s'tractava era d'empendre una excursió.

Y tinch ja dintre casa á la *autoridad*, en forma de tres galifardéus en cós de camisa de color y no massa neta, guardant las espatllas á un inspector ó cosa semblant de policia. No se perque vá semb'arme que eran dignes representants de lo que deyan, y digníssims executors de lo que feyan.

Vaig excursar paraulas, y com á ver excursionista, al saber que 'a tractava d'una excursió, vaig estar á punt de seguida. Al atravesar los principals carrers de Barcelona, ab aquella escolta de cossos de camisa municipals, cregui bèn bè, amiguíssim D. Francisco de Paula, que m'vaig sentir orgullós de la mèva cultura, que jamay m'hauria permès tractar d'aquella manera als que havian dat lo mèu nom á qui may s'hauria recordat de mí; á més de que l'ofici de delator no s'ha fet pás pèls que com jo s'estiman.

Serian dos quarts de tres quan vam arribar á las Dressanas, y aquí comensa la part verdaderament important de la excursió. Un quartel espanyol vist de nit, es cosa que ni tant sols s'imagina. Al quarto de banderas hi havia una taula coixa de noguera, sis cadiras y dos sillons de boga pèls oficials, y 'l tot estava illuminat per un fumós quinqué de petroli. En un recó de terra y estirat damunt d'un matalàs, roncaba un subjecte que al ser clar vaig veure que era un tinent de caballeria, arrestat en aquella forma. Tenia més sort que jo, que no disposava més que d'una cadira de boga, en la que dech confessar que no sé dormir. Per fortuna, á quarts de quatre vá compareixe davant de la porta del quartel un carreló de café, y 'ls oficials, que eran bastant amables, van convidarme á acompanyarlos á beure 'n un got de á dos quarts.

Sens que comparegués ningú més dels molts que devien acompanyar-me en la excursió, vam arribar al dematí del dia 12. Los demés havien sigut tots avisats oportunament, y havien judicat prudent retreures. A dos quarts de onze va arribar un plech tancat als nous oficials de guardia que m'havien dat lo gust de no dirigir-me una sola paraula, y en vista del contingut d'aquell va acostarsem un per dir-me que, com que allí estava massa bé, devia passar a lo que va anomenar «quarto del sargento.»

No diria vosté, delicadíssim D. Francisco, l'orgullós que va posarme la nova ordre. Al sentir-la, vaig véurem tant superior en cultura als que ni tant sols saben com se tracta a una persona com jo, que ni ab tot lo meu afany excursionista vaig reparar los detalls de porqueria y miseria del nou siti que se'm destinava. Lo sargento va tenir la amabilitat de prestarme una cadira, sense la que no hauria tingut més recurs que ajéurem damunt de las posts podridas y banchs coixos que estavan ocupats per los soldats de la guardia.

Com que era la única presa, era natural que's redoblessin las precaucions. Tenia una fistula salival en lo período agut, y ¡qué's cas d'entrar lo metje! Si la falta de curació m'hagués deixat, com era molt fácil, un recort per tota la vida ¡qué'ls importaba als que m'havien portat al 17! Bé prou que coneixen que las lleys espanyolas no donan cap amparo als que's trobancom jo'm trobaba! Van venir unas senyoras a visitar-me, y la galanteria espanyola del oficial va permetre'ls acostarse'm, pero tant bon punt van ser fora, ab tota galanteria també,—puig que va dir-mho ab molts modos—va empenyarse en que m'havien ficat alguna cosa a la butxaca. Afiguris vosté, ilustradíssim D. Francisco de Paula ¡si arriban a dar-me un cartutxo dedinamital!

A cosa de dos quarts de quatre de la tarde va anunciar-se'm que devia seguir la excursió. Jo vaig dir que estava prompte tot seguit, puig que, francament, may m'ha agradat anar de nit per Espanya ab certas companyias, y avants de pondres lo sol vam emprendre la marxa. Aquesta vegada no anava la autoritat en cos de camisa, sino que duya al coll fusell ab bayoneta calada. Quatre eram los que vam emprendre la excursió, ó sigui un sargento, dos soldats rasos y jo, y nos dirigirem cap al castell de Montjuich.

Lo delegat en lo castell ja m'esperava, y en menos de cinch minuts va posarme en lo lloch que se'm destinaba; pressa que res té de particular puig no van amohinarlo gaire los preparatius. La habitació era típica. Unas parets plenas d'inscripcions al llapis, sostenien una volta groixudíssima tant humida com las parets, pero molt menos humida que'l paviment. Al un extrém, una reixa alta, ab barrots més groixuts que la mèva munyeca, y aixó que es groixuda—deixava veure uns quants pams de cel quan un alsava'l cap en l'ayre. Al altre extrém, una macisa porta que vaig calcular ser del sigle passat, tenia sols una petitíssima reixa en forma de créu, per la que treya'l cap un centinella armat fins a las dents. Lo moblatje era tant senzill com los trajes d'Adam y Eva. Un gran zambullo—permettissim la expressió que's intraductible—plé de lo que's pot suposar fins al coll, una gerra arqueològica y ennegrida no tant pèl temps com per la bruticia, plena d'aygua, y una xinxeta ab mitj través de dit d'oli, feyan l'ofici de la fulla dels nostres pares bíblichs, puig eran lo únic que tapava la nuèsa de la habitació. De cadiras ni de cap luxu per l'estil ni se'n parlava. Es clar, distingidíssim D. Francisco; ¡cóm que la venjansa es tant sabrosa per ánimas com las d'alguns que vosté coneix encara que no tingui cap base ni fonament!

La part d'excursió que va comensar llavors es interessantíssima en detalls bisantins y propis d'altras centurias. Va compareixe un sopar que havia pogut demanar a la cantina, pero com la reixeta de la porta no tenia més de mitj pam, los plats no passaban. Treyant tot lo nostre enginy lo cantiner y jo, vam lograr fer passar un llonguet, y un cop vaig tenirlo en mon poder,—sens poderlo partir, puig no era prudent dar-me ganivet y aixís s'havia fet saber al cantiner—vaig poder posarhi a sobre una costella, que havia lograt passar per entre 'ls ferros, si bé que deixant la salsa a la part de fora. Per poder beure va necessitar-se trobar una ampolla ben llargurada, y gracias a n'aixó no vaig haber-me de quedar ab set. Aixó sí; poch avants d'aquestas escenas, havia comparegut a la reixa lo delegat, governador del castell, oferint-me tot lo que pogués fer-me falta, de manera que també va saber acreditar la galanteria espanyola.

Tant bisantins com lo descrit son molts altres detalls, que no detallaré per no ser pesat. Diré sols alguna cosa del més característich. A las vuit del vespre, en vista de que no havia entrat cap catre ni res per descansar, vaig enviar a demanar al delegat un llit de munició que se'm havia ofert, y sens que obtingués contestació de moment, al cap d'una mitja hora va entrar un oficial a dir-me en vén fúnebre que «luego pasaria a otro puesto donde no habria de menester nada.» No es veritat, eruditíssim D. Francisco, que aquest detall es ben digne del sigle quinze ó d'aquellas presons del palau ducal de Venecia que tal vegada l'hi va descriure lo sindaco?

Las nou serian del dia 12, quan, gracias a las gestions d'uns bons amichs, va trasladarsem d'aquella habitació de ratas a un pabelló dels claustrs, que encare que plé de reixas, tenia ja alguna cosa de habitació humana. Desde aquest moment la excursió pert gran part del seu interés, y per més que alguns detalls siguin característichs,—com lo de posarme doble centinella a las reixas; com lo de treure'ls luego per por de que enrahonessin ab mí, etc., etc.—no valen la pena de ser coneguts dels meus companys d'associació. A la tarde del dia 14 va ferse'm saber que si volia acabar aquella part d'excursió, podia ferho emprenent una cap a Fransa, y jo que sempre tinch lo péu al estrep per passar la frontera, puig que respiro millor a l'altra banda, no vaig ferm'ho dir més de dugas vegadas, y a las 11 de la nit, en lo tren que's diu express sense cap motiu, vaig emprendre un vialje forsós cap a Fransa, casualment 24 horas avants de que un robo de tren acabés de demostrar que realment vivim en un país delicadíssim. en lo qual la autoritat que tréu del llit a una persona com jo per tractarla com he descrit, no sab prevenir ni castigar als que saquejan un carril a pòchs kilómetros de Barcelona, mentres qu' en las grans líneas

del Africa y del cor de l'Asia no son possibles tals delictes de lesa-civilizació.

Al arribar aquí, discretíssim D. Francisco, vosté potser me preguntarà quins resultats pràcticichs s'han tret de tal excursió, y jo no vacilaré en respondrel'hi que lo primer es lo poderl'hi dedicar la present acta, en probade que no l'olvido.

Naturalment que 'ls resultats podrian haver sigut més grans, puig que devegades de peitias causas naixen grans efectes, com demostra la historia contemporánea d'Espanya; pero no serà en lo cas present. La excursió que he descrit m'ha acabat de fer coneixe que las personas com jo—y no ho prengui per imodestia—están tant fora de llochen un país en que sols sura la imbecilitat y la malicia, com bé hi están tants y tants que vosté coneix y jo també, que a truco de poder seguir una temporadeta més omplintse honradament las butxacas baladrejant patriotisme y amor a la ciutat que 'ls aguanta, no's deturan ni davant de miserias com la que ha posat la ploma en mas mans. Barcelona y Octubre de 1883.

Lo Sr. Mañé y Flaquer diumenje passat va fer una gran descarregada de bilis contra la República francesa. Va vomitarla a xorros com las mangueras dels carrers del Ensaxe.

Y no obstant la República francesa ni's consúm, ni s'adona de l'excitació frenética de D. Joan.

Está massa alta y la bilis de un ex-demagogo no hi arriba.

No voldria equivocarme; pero'm sembla que va tornari a caure tota sobre la cara.

Paraulas de la Vanguardia:

«La present es una de las épocas del any en que més circula 'l diner, lo qual es proba manifesta de prosperitat.»

Tè rahó la Vanguardia: cada hú enrahona de la fira segons los negocis que hi fá.

Y en proba de que 'l diner circula, donarán informes las brigadas del Ensaxe, que cobravan aquells jornalets de més.

Recorts històrics:

Napoleon III, després de la guerra de Italia, al passar pèl gran ducat de Baden va rebre una gran xiulada.... y va taparse las orellas.

L'emperador Guillermo y Bismarck al passar per Bruselas de retorn de l'Exposició Universal de 1877, van ser xiulats desafortadament.... y van aguantarse al paio.

A Madrit mateix al presentarse un dia l'esposa de Napoleon en lo palco de la Opera totas las senyoras van agafar l'abric y van anarse'n.

Fa poch mesos que 'l rey de Portugal visitava al d'Espanya ab la seva senyora. Per haver anat als toros ab alguns minuts de retrás, per qual motiu no pogué comensar la corrida, van arribarhi a n'ells y als que 'ls acompanyavan, la gran xiulada del sigle... y Portugal ni siquiera va declararnos la guerra.

En materia de xiulets jo soch admirador de un cert cómich, que com a cómich era molt dolent; pero que com a filosof valia alguna cosa.

Sempre que 'l xiulavan deya:—Ja podeu xiular si l'ase no vol beure.

Un dia fins van tirarli patatas; y ell adelantantse hasta 'l prosceni, exclamá:

—No hi ha per aquí cap carnicer que per casualitat duga un tall de filet que farém un bon biftech?

May hi tingut una alegria tant gran com lo dia que vaig llegir lo següent en los diaris:

«Un telégrama del emperador de Alemania al rey de España dice textualmente: «Deploro el insulto que os han inferido en Paris, si bien que este insulto más que a vos iba dirigido a mí.»

Quan vaig veure que l'insultat era ell ¡ay! me va treure un pés de sobre!....

Ja que altres periódichs han traduhit lo següent del Figaro, no crech que hi haja cap inconvenient en que ho traduheixi jo:

«Asustat lo rey Alfonso dels pogressos del radicalisme en Espanya, y amenassat de veure als demagogs francesos propagar la revolució en lo seu país, se'n aná a Berlin a veure al emperador Guillermo que representa avuy la forsa y l'autoritat.— Millor hauria sigut per ell permaneixen en lo seu país; pero té por de perdre 'l trono....»

....A Prussia se l'hi han fet passar revistas, se l'ha dut a pronunciar brindis y se l'ha nombrat coronel de un regiment de hulanos....

....De segur que hauria preferit que 'l seu regiment se trobés a Pomerania y no a Strasburg; pero va anar

a demanar apoyo a la Prussia; Bismarck es l'amo y s'inclina davant d'ell com en altres temps se hauria inclinat davant de Napoleon.»

Nota: Lo Figaro de Paris es molt amich de la monarquia restaurada.

Ja's coneix: com més amichs més clars.

Los francesos esperavan a n' en Castelar per ferli una gran ovació, y en Castelar s'ha abtingut d'anar a Paris.

¿Y saben perquè? Perque haventhi entre Fransa y Espanya negociacions dip'omáticas pendants, no ha cregut oportú crear novas complicacions.

Lo govern de las nacions pertany al homes que tenen seny y patriotisme. Qui no ho sápigua que ho aprenga.

Paraulas de 'n Romero Robledo:

«Los conservadors aceptarém lo poder com un sacrifici si las circunstancies ens l'imposan, perquè havém entrat en un camí de perdicció desde que sobre la política y 'ls partits espanyols pesa una mica massa, imposant fins los seus capritxos, una voluntat que no deuria influir ni directa ni indirectament en ella.»

Aixís parla en Romero Robledo.

¡El ray que sab l'adresa del pont d'Alcolea!

Párrafo de un brindis fet per en Castelar en un banquet que va oferirli 'l president de la República Suissa:

«Brindo pèl president de la República que alcanza l'honor més gran del mon que avuy pot desitjarse: la personificació de un poble lliure, pèl vot exprés dels seus conciudadans.»

¡Es una veritat més gran que un temple: una veritat com una República!

LA VEU DELS CORRESPONSALS.—L'arcalde de Granollers ha posat un impost de 12 pessetas per cada mort que s'enterra en un ninxo, per més que aquest siga propietat de la familia del difunt. Ab tants impostos y tants gastos, aviat lo morir-se no sortirà a compte.—Lo mateix arcalde té prohibit qu' en los enterros civils hi vajan músicas y hatxas ¡Vaja, Sr. Batlle, que aixó ja passa de taca d'oli!

.... Pero per arcalde salut lo de Sant Joan de Palamós. Lo dia de la festa major (16 de Setembre) no volgué donar permís per fer ball sino als seus aliats, y 'ls socios del Casino determinaren ferne, conforme 'ls autorisa 'l reglament aprobat per la superioritat. Pero un cop comensat lo ball, l'arcalde's presentá al saló, armat ab una escopeta de dos canons ab una parella de guardia-civils, y sense entendre's ab lo president com si ell fós l'amo de la casa maná parar la música y desallotjar 'l local a cops de culata. En cambi 'ls altres establiments la ballavan grassa, y ningú com lo tinent d'arcalde, que té un café al costat del casino atropellat.—Ens diuen que 'l tal arcalde es cama-mort y carrega de una espalla, per lo qual, fins a cert punt, no té res d'estrany que haja arribat a torsar la vara. Pero si aquí a Espanya hi hagués respecte a la llei y autoritats capassas de ferla cumplir, al tal arcalde l'hi prestarian un gran favor: lo farian anar dret.

Los firmants de una protesta contra la conducta de LA CAMPANA ab motiu dels successos de Paris ja sabian ells ben bé que gastavan lo temps, lo paper y la tinta inútilment. Si son obrers, com diuen, no volém que fassin un paper ridícul y per aixó'ns abstenim de publicar una nota desafinada contra 'l sentit general del poble catalá. Si no son obrers, com creyém, si son d'aquells que per sis rals y l'ayguardant ven darrera de un cotxe a cridar ¡Viva Amadeo! ¡Viva Alfonso! y que pèl mateix préu cridarian ¡Viva Carlos VII! tampoch podem publicar la protesta ja que no volém que tingan cap pretest per presentar lo compte als fabricants d'entusiasmes artificials y de patriotisme de quincalla. Ó bé als agents de'n Bismarck, interessat avuy en que siguém molt barbians. Ab aixó ja ho saben: la protesta no's publica y las insonecias que conté (os obrers catalans son més ben educats) se desprecian.

VARIACIONS.

Historia de lo de Fransa:

Un cohets' alsa volant, un públich inmens se 'l mira pensant quí sab quí farà. Lo cohets' llensa llumenetas y al moment de reventar, subítamente ¡paf! s'apaga y 'l públich exclama:—¡Aaaaah!

Lo portentós senyor Cánovas al Congrès vol fé un discurs per combatre 'l famós viatge que tants disgustos ha dut, ¡Vaya un diable d'ocurrencias veni ab tals cansons avuy! Quan fou mort lo combregaren... Qui gemega ja ha rebut.

—Diu que's parla altra vegada del sufragi universal?

—Així al ménos se sussurra;

pero jo no'n faig cap cas.

—¿Perqué?—Perque, si es que's posa, lo govern, sense avisar, posará també quan vulgui lo trampeig universal.

Lo governador diumenje va disposar, seriament, que no 's fés la *Marsellesa*, per causas que no conech. Ja se sab: tots los que manan, en cert cas, sols deixan fer per drama *El pacto del hambre*, per pèssa *A pèl y à repèl*.

Las tarifas del telégrafo al últim s' han arreglat; pero 'ls bons telegrafistas s' han quedat sense arreglar. Aixó vól dir que 'ls telégramas ara no serán tan cars; pero respecte à anà ab calma passarà 'l mateix que avants.

Libres de la lley d' imprenta dels senyors conservadors, una circular horrible nos ha tornat la pò al cos. Tocant à estimar la premsa, madurs y verts tots son bons; aquells l' hi donavan palo, aquests l' hi donan bastò.

Sembla qu' està un xich *confosa* l' hisenda municipal; sembla que 's presentan comptes un poquet embolicats. Sembla que hi ha hagut protestas de dos ó tres concejals, y, per fi de festa, sembla que... aixó tè molt mal semblant.

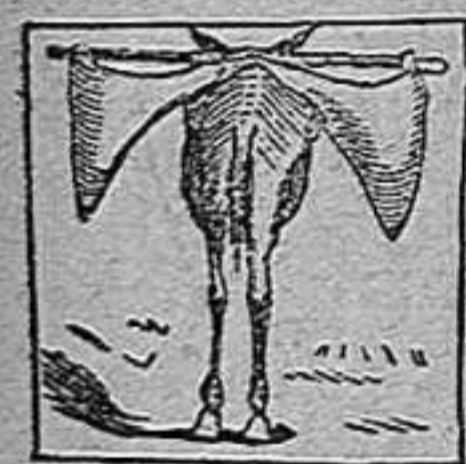
—¿Qué passa?—Baixa 'l termómetro.
—¿Y qué més?—Los dinerets.
—¿Y qué més?—Los fusionistas.
—¿Y qué més?—Tots los papers.
—¿Y qué més?—Desembutxaqui...
—Pues en secret l' hi diré que, cosas avuy molt altas, baixarán próximament.

Cada dia 's roban pisos y cada dia, cremats, tots los periódichs s' exclaman queixantse ab tó molt formal. ¿Qui estranya que 's vuydin pisos? Lo notablement estrany es qu' encara avuy en dia, quedin pisos per vuydar.

¡Ja torném à tenir bisbe! Aixó vol dir, parlant clar, que 'ls amichs de saragata ja tornarán à está en gran. Preparínse desde luego à assistí ab puntualitat à las batussas del *Brussi* y 'l *Correo Catalán*.

«Lo manifest de 'n Zorrilla se deixa per temps millors.»
«Lo manifest de 'n Zorrilla se publicará dijous.»
«Lo manifest no 's publica...»
«Lo manifest ja está prop...»
(Llegeixin demà 'ls telégramas y sabrán qué hi ha de nou.)

C. GUMÀ.

OTHOM fuig d' en Sagasta com si fos un apestat: los seus amichs més intims l' abandonan. ¡Misèrias humanas! Alguns ministres (en Martínez Campos y en Gamazo) fan escarafalls y llensan la forquilla y la cullera.
—¡Massa tip. l' crida en Sagasta.

Y agafa 'l sombrero surt al carrer y comença à buscar nou personal. Pero en lloch troba ministres. Per compte de ministres troba micos.

—¡Estich perdut! exclama. Pero no hi fá res. Mentre hi ha vida hi ha esperança: qui dia passa any empeny. Convé qu' entretinguém lo de Fransa; formularem noves exigencias y arirém entretenint la cosa. Mentre alló no estiga resolt jo no cauré.
¡Vanas esperansas! En Sagasta desvarieja.

Mentres tant l' esquerra treballa com una desesperada. ¡Y quina fam tregina la tal esquerra!

—¿Qu' es lo que volém? se preguntan posantse la mà al ventre. Los budells nos roncan: volém dinar costi lo que costi.

—¿Estén disposats à sacrificar la constitució de 1869?
—Aquesta y todas las otras.
—Donchs comenséu à pendre l' absent: tindréu *Posada*.

Diálech entre en Moret y en Posada Herrera.
—D. Joseph convé que dorém l' empenya, com més

aviat millor. La gent de l' esquerra s' está rosegant los punys.

—¡Calma, calma, D. Segimon!.. Deixi que 's reunixin las Corts.

—¿Que 's reunixin las Corts?.. ¿Y ab quin objecte, D. Joseph?

—¿Que no véu que aixis se presentarà en Sagasta y 'l trinjarém com à carn de butifarra?..

—Y tè rahó, D. Joseph, que vosté no tè dents ni caixals à las genivas y necessita menjarse'l en forma de mandonguillas!

En Sagasta está rabiós y quan sab que volen triturarlo, exclama:

—No hi fá res: puji qui puji jo 'm venjaré. Haig de ferli una oposició frenética, desesperada.

De manera que 'ls de l' esquerra se 'l menjarán; pero no 's queixarán del mal de ventre.

Tal es la situació dels partits liberals monárquichs. Mentrestant los conservadors no esperan sino que 'ls Judas de la República s' hajan gastat los trenta diners de plata, per entrar ells al poder y empunhá 'l látigo. Sols qu' are ja no som à l' any 75.

Y 'l país no está per teorías conservadoras rescalfadas.

Per manifestar lo seu entusiasme patriótic, ningú com los tarragonins.

Los monárquichs de Tarragona van alsar alguns globos aerostáticos.

Y los globos son l' alegoria del patriotisme al us. S' inflan ab fum de palla, s' alsan en l' ayre mentres dura l' escalfor y cauen à terra tots pansits, si es que pèl camí no 's creman.

Dia 11 de Octubre.

A Barcelona comença la matansa de tocinos.

A Madrid lo govern fusionista 's declara en crisis.

Ja ho venhen: *à cada puerco le llega su San Martín*.

Llegeixo:

«El concejal Sr. Tremoleda ha obtenido licencia por un mes.»

Jo crech que à horas d' are tots los regidors son *tremoledas* porque tots *tremolan*.

Com crech també que dintre de poch rebrán la llicencia, no per un mes, sino l' absoluta.

Patriotisme de quincalla:

Apesar del entusiasme contra Fransa dels personatjes monárquichs, lo dia de la entrada de D. Alfonso à Madrid, no sé de ningú, de ningú enterament que renunciés à la plassa de conceljer de ferro-carrils, despreciant aixis una prebenda que pagan las compañías, francesas en sa gran majoria.

Los nostres monárquichs son aixis: molt espanyols, molt patriotas de llabis en fora, ó siga desde 'ls llabis fins à la *pared de enfrente*. Are de llabis endintre ó siga desde las dents fins al últim budell son del que 'ls paga.

Vaja, que 'ls pressupuestivos de Madrid baladrejin patriotisme tant com vulgan: ells mateixos son francesos fins al moll dels ossos.

Aquest dia dimiteix en Thibaudin, ministre de la guerra francés.

Donchs bè, immediatament demana per dimitir l' héroe de Sagunto, ministre de la guerra espanyol.

De manera que ja no traduhim sols las comedias del francés, ja fins las dimissions se traduheixen.

La *Vanguardia* deya 'l dimecres:

«Esta madrugada ha llovido en esta capital realizándose el pronóstico que hicimos ayer augurando lluvias.»

La *Vanguardia* ja tè un ofici per quan los fusionistas caygan. Pot fer de Zaragozano.

Lo *Figaro* de París dona la següent tarifa de lo que costan las creus de las ordres espanyolas:

«Ordre de Isabel la Católica de Espanya, 4,500 franchs.»

«Ordre de Carlos III de Espanya, 4,500 franchs.»

Avants las creus servían per recompensar accions meritorias... y are també. ¿Que per ventura no es un mérit tenir 900 duros disponibles després que 'ls fusionistas fá aos anys que 'ns afaytau?

Lo *Diari espanyol* (conservador):

«Espanya s' está desangrant, y es necessari acudirhi à temps.»

Lo *Globo* (dels nostres):

«Si, es necessari contenir la sanch.»

»Y després acabar de una vegada ab las sangoneras.»

Arribada de D. Alfonso à Madrid: gran entusiasme, grans oferiments, y moit, pero molt patriotisme.

L' endemà fredat general.

La sombra de Camprdon:—Encare representan *La Flor de un dia*.

L' endemà passat, anuncis de crissis y disputas entre 'ls partits monárquichs sobre quin ha cridat més.

La sombra de Camprdon:—Encare representan *Las Espinas de una flor*.

Una copla que recomano als cómichs, per quan tingan de sustitohir los *couplets* francesos per la jota aragonesa:

La Virgen del Pilar dice que lo quiere ser francesa y alemana mucho ménos que es amarga la cerveza.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*A-na-gra-ma*.
2. MUDANSA.—*Gras-Gris-Gros*.
3. SINONIMIA.—*Rosa*.
4. CONVERSA.—*Quima*.
5. GEROGLIFICH.—*Per set dias una senmana*.

Han endevinat todas cinch solucions los ciutadans Borrimba y Pau Trucas: 4 Dos Liberals y Clarinet; 3 Un Seragotero; 2 Nofre y Marieta y Canari de Canarias y 1 no més Republicà possibilista.

XARADA.

Molt total era en Perico y en extrém original y are tres de Puerto-Rico ab un grandió capital.

Feya mala *prima-quarta* quan ell vá marxar d' aquí, y are, segons diu la Marta, dos fá com un gessamí.

S. B. DARNIUS.

MUDANSA.

Com que só bon catalá antes de anà à *Tot ab e* visitar vareig volgué à *Total* escrit ab a.

RAMON ROMANISQUIS.

ANAGRAMA.

Tinch la noya à la *total*, que 'm costa molts *tots*, Eudalt.

UN Y UN.

CONVERSA.

—Roch ¿sabs qui s' ha suicidat?
—Qui? Mare de Dèu!
—La tèva cusina.
—La Dolores?
—No: tú mateix ho has dit.

J. M. F. DE PETITS.

GEROGLIFICH.

A × A p A

cau L cau O cau S cau
AT AT

AGUILETA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Han enviat xaradas ó endevinallas dignas d' insertarse, 'ls ciutadans J. Escofet, J. M. F. de Petits, Nyigui-Nyogui, J. Forgeron, Pere Panxista y J. M. Cala.

Las demés que no 's mencionan no 'ns serveixen com y tampoch lo qu' envian los ciutadans Pere Pau, Melsa, M. A. Pintor, Un Botet, Republica possibilista, Albert Albert, J. Boix y F., Joan de las Cantimplains y D. J. R.

Ciutadà J. M. F. de Petits.—Publicarém un anagrama y una sinonimia.—J. Forgeron: Idem lo trenca-caps.—Dos Liberals: Hi anira l' anagrama.—Pinxo Monjetas: Idem trenca-closcas.—Un bon xicol: Idem tersos de silabas y trenca-closcas.—Nas de punta inglesa: Idem algun geroqlifich.—Pepet del Carril: La poesia hi anira.—B. Armengol: La poesia es molt desigual y ofereix poch interés al lector: mes aviat sembla una qüestió personal de vosté.—Nofre y Marieta: Hi anira un rombo y un logogrifo.—Un tonto: Publicarém la conversa.—Nyit de la Bepa Rol: La *letrilla* es molt llarga, tè uns quants rasgos massa realistas, y francament, lo género no 'ns fa molt felissos.—Verbi-gracia: Publicarém conversa y rombo.—Ciutadà Paco: Id. un esquellot.—X. Sant Joan y S. F. Granollers: Quedan servits.

LOPEZ, Editor.—*Rambra del Mitj*, 20.

Barcelona: Imp de Lluís Tasso, Arch del Teatro 21 y 23.

« Abandonat en un muladar, sobre las sévas pobras miserias, tot hom fugia de son costat. »

(Llibre de Job.—Capítol últim, versícul darrer.)